

РЕШЕНИЕ

№ 290

гр. София, 13.03.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД - СОФИЯ, 7-МИ ГРАЖДАНСКИ, в публично заседание на тринадесети февруари през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Камелия Първанова

Членове: Георги Иванов
Димитър Мирчев

при участието на секретаря Павлина Ив. Христова
като разгледа докладваното от Георги Иванов Въззивно гражданско дело № 20221000502393 по описа за 2022 година

Разгледа в съдебно заседание на 13.02.23г. /с участието на секретаря Христова/ въззивно гражданско дело № 2393/22г. и констатира следното:

С решение на СГС 1-16 състав от 02.06.22г. по г.д. № 9376/18г. е отхвърлен /изцяло/ иск по чл. 422 от ГПК на „Банка ДСК“ ЕАД против С. П. и М. Ц. за сумата 79 100 евро /главница/ и за законната лихва върху посочената сума за периода след 20.02.18г. /за които суми са издадени заповед за изпълнение и изпълнителен лист рамките на в производството по г.д. № 11910/18г. на СРС/.

Решението на СГС се обжалва /изцяло/ от „Банка ДСК“ ЕАД.

Съображенията на страните са изложени по делото /в рамките на производствата пред СГС и САС/.

Събраните по делото /в производството пред първоинстанционния съд/ писмени доказателства /преценени в съвкупност, в контекста на твърденията – възраженията на страните и правилата по чл. 266 от ГПК и чл. 269, изр. 2-ро от ГПК/ удостоверяват, че:

На 22.01.08г. „Елнет България“ АД е издало запис на заповед в полза на „Банка ДСК“ ЕАД /дружеството – издател се е задължило да плати на банката – кредитор сума в размер на 108 000 евро/. Ценната книга е подписана и от ответниците /С. П. и М. Ц./ в качеството им на авалисти.

Със заповед за изпълнение и изпълнителен лист /издадени от СРС по г.д. № 11910/18г./ ответниците са осъдени /при условията на солидарна отговорност – като авалисти по посочения запис на заповед/ да платят на ищеца следните суми: 79 100 евро – част от главницата /визирана в ценната книга/; законна лихва върху посочената сума за периода след 20.02.18г.; 3 094, 12 лева и 50 лева – съдебни разноски и юрисконсултско възнаграждение /сторени в производството пред заповедния съд/.

Ищецът поддържа, че притежава валидно възникнало и изискуемо вземане срещу ответниците, поради което претендира да бъде установено /в хипотезата на чл. 422 от ГПК във връзка с чл. 415 от ГПК/, че С. П. и М. Ц. дължат на банката процесните суми /част от главницата по запис на заповед; законна лихва върху същата за периода след сезирането на заповедния съд и сторените в производството пред СРС разноски, в това число и юрисконсултско възнаграждение/.

Жалбата /и искът/ следва да бъдат уважени /възраженията на ответниците са неоснователни/:

Процесният запис на заповед е „редовен от външна страна“ /формално редовен/ по смисъла на чл. 535 от ТЗ /ценната книга съдържа всички реквизити по този законов текст/: наименованието „запис на заповед“ е изписано и в заглавието, и в текста на документа; обещание да се плати посочената в запис сума /което обещание не е обвързано с условие – по смисъла на т. 2 от ТР № 1 от 05г. на ВКС/; място на плащане /в документа е посочен конкретен адрес/; кредитор /банката – ищец/; дата и място на издаване /22.01.08г., град София/; подпис на длъжника – издател на ценната книга /„Елнет България“ АД/ и падеж /уговорен в хипотезата на чл. 486, ал. 1, т. 1 от ТЗ във връзка с чл. 487, ал. 1, изр. 3-то от ТЗ във връзка с чл. 537 от ТЗ/. Първоинстанционният съд е изложил съображения /обосновани и с постановки от съдебната практика – конкретно цитирана от съда/ досежно формалната редовност на ценната книга /в частта относно падежа на задължението/. Настоящият съдебен състав препраща към доводите на СГС /при условията на чл. 272 от ГПК/.

Формално редовно /по смисъла на чл. 484 от ТЗ/ е и учреденото със сделката /в тежест на ответниците/ менителнично поръчителство /авал/: документът конкретизира поръчителите /авалистите/ с три имена, ЕГН-ра, данни от документите им за самоличност и съдържа техните подписи.

Предвид изложеното /предвид формалната редовност на ценната книга/ задължението на авалистите следва да се окачестви като „действително“ /по смисъла на чл. 485, ал. 2 от ТЗ/.

Съгласно съдебната практика /цитирана конкретно от СГС/ в хипотеза като процесната /при уговорен падеж при условията на чл. 486, ал. 1, т. 1 от ТЗ във връзка с чл. 487, ал. 1, изр. 3-то от ТЗ във връзка с чл. 537 от ТЗ/ 3-годишната давност по чл. 531 от ТЗ започва да тече считано от изтичане на удължения срок /в случая от 22.02.15г. – изрично посочената в документа дата/. От този момент до сезирането на заповедния съд /на 20.02.18г./ е изтекъл по-къс срок от законния 3-годишен такъв /т.е. процесната давност се явява спазена в хипотезата на чл. 422, ал. 1 от ГПК във връзка с чл. 415, ал. 4 от ГПК/.

В хипотеза на поръчителство по менителница /запис на заповед/ правилото на чл. 147 от ЗЗД е неприложимо /предвид специалната законова регламентация, касаеща процесната търговска сделка/. В тази насока е и съдебната практика.

Фактът /ако възражението на ответниците в тази насока, обосновано с процесуалните забрани за събиране на доказателства по чл. 373, ал. 2, изр. 2-ро от ГПК, чл. 147, т. 1 от ГПК и чл. 127, ал. 2 от ГПК се приеме за основателно/, че банката е предявила записа на „Елнет България“ АД след срока по чл. 487, ал. 1, изр. 3-то от ТЗ /но при спазване на законната 3-годишна давност – съобразно изложеното по-горе/ не преклудира правата на кредитора спрямо авалистите на посочения издател - С. П. и М. Ц. /такава е принципната постановка по т. 3 от ТР № 1 от 05г. на ВКС, която кореспондира пряко с конкретната и изрична редакция на чл. 514 от ТЗ/.

Съгласно съдебната практика – авалистите не разполагат с правна възможност да противопоставят на кредитора възражения, които произтичат от каузалното правоотношение /в случая учредено между банката и „Елнет България“ АД - по договор за банков кредит/.

Такива възражения имат стойност /подлежат на съобразяване – съгласно постановките на съдебната практика/ само в хипотеза на злоупотреба с право /по смисъла на чл. 289 от ТЗ, съответно чл. 3 от ГПК/ от страна на ищеца /ако банката цели с процесния иск да получи повторно плащане на дълга по записа – освен от търговското дружество издател и от авалистите/. Констатациите на приетата в процеса счетоводна експертиза обаче не позволяват да бъде обоснован извод в такава насока – вещото лице установява изрично, че банката не е събрала /до момента/ вземането си по ценната книга /в това число и чрез осребряване на ипотекирания в полза на ищеца недвижим имот в рамките на изпълнително производство/. От друга страна /в същата връзка/: обстоятелството, че банката претендира само част от сумата по записа също свидетелства /косвено/, че не е налице хипотезата на чл. 289 от ТЗ и тази по чл. 3 от ГПК /недобросъвестно упражняване на права/. Евентуални нарушения на закона /допуснати от ЧСИ в рамките на изпълнителното производство срещу „Елнет България“ АД/ не могат да бъдат съобразени по настоящото дело /в контекста на правилата по цитираните текстове от ТЗ и ГПК/. Такива нарушения биха могли да бъдат изследвани в рамките на друг процес /с правна квалификация по чл. 441 от ГПК във връзка с чл. 45 от ЗЗД/.

Твърдения /и доказателства/ за погасяване на дълга /от страна на ответниците/ липсват.

С оглед изложеното /доколкото в случая се констатира, че в полза на банката е налице изискуемо и непогасено от ответниците вземане/ жалбата и искът следва да бъдат - уважени /решението на СГС следва да бъде отменено/.

Предвид изхода на спора пред САС: в полза на ищеца следва да бъдат присъдени /при условията на чл. 78, ал. 1 от ГПК и т. 12 от ТР № 4 от 14г. на ВКС/ съдебни разноски - за производствата пред двете съдебни инстанции /съответно и за производството пред заповедния съд/.

Съдът,

РЕШИ:

ОТМЕНЯ решение на СГС 1-16 състав от 02.06.22г. по г.д. № 9376/18г.

ПРИЗНАВА ЗА УСТАНОВЕНО /по иска с правно основание чл. 422 от ГПК на „Банка ДСК“ ЕАД против С. К. П. ЕГН ***** и М. В. Ц. ЕГН *****/, че в полза на банката съществува солидарно вземане срещу ответниците за сума в размер на 79 100 евро /частична главница по запис на заповед от 22.01.08г./ и за законна лихва върху посочената главница за периода от 20.02.18г. до цялостното ѝ изплащане /за които суми са издадени заповед за изпълнение и изпълнителен лист в рамките на производството по г.д. № 11910/18г. на СРС/.

ОСЪЖДА С. К. П. и М. В. Ц. да платят на „Банка ДСК“ ЕАД 3 494 лева - съдебни разноски и 100 лева – юрисконсултско възнаграждение /за производството пред СГС/, 3 094 лева – съдебни разноски и 100 лева – юрисконсултско възнаграждение /за производството пред САС/, 3 094, 12 лева – съдебни разноски и 50 лева – юрисконсултско възнаграждение /за производството по г.д. № 11910/18г. на СРС/ разпределени по равно между ответниците.

Решението е постановено при участие на „Елнет България“ АД /трето лице – помагач на ответниците/.

Решението подлежи на обжалване с касационна жалба пред ВКС в 1-месечен срок от съобщаването му на страните.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____